

Κάποιοι από σας ίσως θυμούνται τον κ. Rogers και το τηλεοπτικό πρόγραμμά του στην Αμερικάνικη τηλεόραση «η τηλεοπτική γειτονιά μας» για τα παιδιά. Πέθανε πρόσφατα. Εκτιμάται πιο πολύ τώρα από όταν ήταν ζωντανός... τόσο συχνά δεν εκτιμάμε ότι έχουμε έως ότου το χάσουμε. Παρακάτω είναι μια ομιλία που έδωσε το 2001 στο πανεπιστήμιο Marquette.

Σχόλια από τον κ. Fred Rogers
© 2001, Fred Rogers

Για πολύ καιρό αναρωτήθηκα γιατί αισθάνθηκα την ανάγκη να υποκλιθώ όταν έδειχναν οι άνθρωποι την εκτίμησή τους για την δουλειά που μου έχουν δώσει το προνόμιο να κάνω. Αυτό που έχω καταλάβει είναι ότι εμείς που υποκλινόμαστε πιθανώς – είτε το ξέρουμε ή όχι – αναγνωρίζουμε την παρουσία του **αιώνιου**: υποκλινόμαστε στο αιώνιο που υπάρχει μέσα στο γείτονά μας.

Βλέπετε, πιστεύω ότι η εκτίμηση είναι ένα ιερό πράγμα, ότι όταν ψάχνουμε για το καλύτερο που υπάρχει στο πρόσωπο που συμβαίνει να είμαστε μαζί την κάθε στιγμή, κάνουμε αυτό που ο Θεός κάνει. Έτσι, αγαπώντας και εκτιμώντας τον γείτονά μας, συμμετέχουμε σε κάτι αληθινά ιερό.

Σας ευχαριστώ για τη θερμή υποδοχή σας. Ξέρω μερικούς από σας για πολύ λίγο καιρό. Μερικούς σας ξέρω μέσω αλληλογραφίας και μέσω της τηλεόρασης για πολλά χρόνια. Προσέχω την ποικιλία των συναισθημάτων... την ποικιλία των ευλογιών ... που φέρνετε σε αυτήν την στιγμή, και είμαι πολύ ευγνώμων που είμαι μαζί σας.

Νωρίς το πρωί κάθε εργάσιμης ημέρας προτού να φτάσω ακόμη στο γραφείο μου, βλέπω κάποιον που με επηρεάζει πολύ. Αυτό το πρόσωπο έχει μια εργασία που πολλοί άνθρωποι μπορεί να τη θεωρήσουν χωρίς αίγλη και ανιαρά εγκόσμια. Είναι υπάλληλος στο δωμάτιο αποδυτηρίων στο Πίτσμπουργκ στην πισίνα που κολυμπώ κάθε ημέρα. Το όνομά του είναι Jeff.

Πρόσφατα γιορτάσαμε την 25^η επέτειο της δουλειάς του Jeff στην πισίνα – 25 χρόνια να καθαρίζει νεροχύτες, να ταξινομεί πετσέτες και να φροντίζει για όλους. Για την επέτειό του, μερικοί από τους τακτικούς (κολυμβητές) του πήραν ένα κέικ και ένα βιβλίο για τη Νέα Υόρκη επειδή ο Jeff αγαπάει τη Νέα Υόρκη. Μιλάει συνεχώς για αυτή, και αγαπάει να βλέπει την εκπομπή "σήμερα" με τους ανθρώπους που παρατάσσονται στις οδούς γύρω από την πλατεία Rockefeller.

Λοιπόν, πριν μερικές εβδομάδες είπα στον Jeff για το γράψιμο αυτής της ομιλίας, και τον ρώτησα τι σκέφτηκε ότι πρέπει να πω. Είπε: **"Πείτε τους να είναι ευτυχείς για αυτό που είναι. Μπορεί να γίνουν Πρόεδροι ή δάσκαλοι ή γιατροί ή απλά και μόνο οι εαυτοί τους, όποιοι κι αν είναι. Καθένας μπορεί να κάνει κάτι."** και επέστρεψε αμέσως στην καθαριότητα των ντους.

"Ευλογημένοι είναι οι καθαροί στην καρδιά..." Για να εκτιμάμε τις ζωές μας - και να κάνουμε ότι μπορούμε ώστε και άλλοι να μπορούν να εκτιμούν τις δικές τους.

Πριν μερικά χρόνια κλήθηκα να συμμετέχω σε μια συνεδρίαση στο Λευκό Οίκο σχετικά με τα παιδιά και την τηλεόραση. Πολλοί εκφωνητές από όλη τη χώρα ήταν εκεί. Δεδομένου ότι ήμουν ένας από τους υποτιθέμενους ομιλητές, κάθισα δίπλα από την Κα Clinton που μου είπε κατόπιν, "συγχαρητήρια," και απομακρύνθηκε γρήγορα για την επόμενη συνεδρίασή της.

Αλλά καθώς έφευγα από εκείνο το τεράστιο δωμάτιο, άκουσα κάτι από ένα από τους στρατιωτικούς φρουρούς που ήταν ντυμένος στα άσπρα και χρυσά μοιάζοντας με άγαλμα. Τον άκουσα να ψιθυρίζει, "Ευχαριστώ, κύριε Rogers." Έτσι τον πλησίασα, παρατήρησα ότι τα μάτια του ήταν υγρά, και τον ρώτησα, "ευχαριστώ για τι;"

"Λοιπόν, κύριε," είπε, "όπως σας άκουγα σήμερα, άρχισα να θυμάμαι τον αδελφό του παππού μου. Δεν τον έχω σκεφτεί για χρόνια. Ήμουν μόνο 7 ετών όταν πέθανε, αλλά αμέσως πριν πεθάνει, μου έδωσε το αγαπημένο του καλάμι ψαρέματος. Σκέφτηκα μόλις τώρα, ότι ίσως για αυτό μου αρέσει τόσο πολύ το ψάρεμα και για αυτό μου αρέσει να δείχνω στα παιδιά στη γειτονιά μου ότι έχει σχέση με το ψάρεμα."

Λοιπόν, όσον αφορά εμένα, ο σημαντικότερος λόγος για τη μετάβασή μου στην Ουάσιγκτον εκείνη την ημέρα ήταν εκείνος ο στρατιωτικός φρουρός και το ξύπνημα της μνήμης του για τον αδελφό του παππού του.

Σε τι θαυμάσια μυστήρια έχουμε το προνόμιο να λαμβάνουμε μέρος! Γιατί να φρουρεί εκείνος ο νεαρός άνδρας εκείνο το συγκεκριμένο δωμάτιο εκείνη τη συγκεκριμένη ημέρα; Είναι λεπτά νήματα όπως αυτό που υφαίνουν το σύνθετο ύφασμα της κοινής ζωής μας.

Αναρωτιέμαι εάν έχετε ακούσει τι συνέβη στους Ειδικούς Ολυμπιακούς Αγώνες του Σιάτλ πριν μερικά χρόνια; Για τον αγώνα 100-υαρδών υπήρχαν εννέα αγωνιζόμενοι, όλοι τους όπως αποκαλούνται φυσικά ή διανοητικά ανάπηροι. Και οι εννέα τους συγκεντρώθηκαν στην γραμμή εκκίνησης και, στον ήχο του όπλου απογειώθηκαν - αλλά ένα μικρό αγόρι σκόνταψε, έπεσε, χτύπησε το γόνατό του και άρχισε να κλαίει. Τα άλλα οκτώ παιδιά άκουσαν το αγόρι να φωνάζει. Επιβράδυναν, γύρισαν πίσω, είδαν το αγόρι και έτρεξαν πίσω σε εκείνον - όλοι τους έτρεξαν πίσω σε εκείνον. Ένα μικρό κορίτσι με σύνδρομο Down έσκυψε κάτω και φίλησε το αγόρι λέγοντας, "αυτό θα σε κάνει καλύτερα." Το μικρό αγόρι σηκώθηκε, και αυτός και οι υπόλοιποι δρομείς έπιασαν τα χέρια τους και χαρωπά περπάτησαν προς τη γραμμή τερματισμού.

Όλοι τελείωσαν τον αγώνα συγχρόνως. Και τότε, ο όλοι μέσα το στάδιο σηκώθηκαν επάνω και χειροκροτούσαν και σφύριζαν για πολλή, πολλή ώρα. Οι άνθρωποι που ήταν εκεί ακόμη λένε την ιστορία με προφανή ευχαρίστηση.

Και ξέρετε γιατί, επειδή βαθιά μέσα μας ξέρουμε ότι αυτό που μετράει σε αυτή τη ζωή είναι κάτι πολύ περισσότερο από το να

κερδίζουμε για τον εαυτό μας. Αυτό που επίσης μετράει πραγματικά, είναι να βοηθάμε τους άλλους να κερδίσουν, ακόμα κι αν αυτό σημαίνει ότι πρέπει να φρενάρουμε και να αλλάζουμε την πορεία μας που και που.

Υπάρχει ένα μέρος όλων μας που λαχταράει να ξέρει ότι ακόμη και η πιο μεγάλη αδυναμία μας μπορεί τελικά να αξίζει για κάτι καλό.

Όταν αποφοίτησα από το κολλέγιο είχα λίγη ιδέα για το πώς θα ήμουν σε θέση πάντα να συνδυάσω όλα τα ενδιαφέροντα που είχα. Πήρε πολύ χρόνο, και οι γονείς μου πιθανώς αναρωτήθηκαν εάν θα ήμουν σε θέση αξιοποιήσω αυτά που μου δόθηκαν. Αλλά μετά από πολλή βοήθεια από πολλούς ανθρώπους, δεν θα ξεχάσω ποτέ την **αίσθηση της πληρότητας** που αισθάνθηκα όταν **συνειδητοποίησα τελικά τι ήμουν πραγματικά: όχι μόνο ένας στιχουργός ή ένας ομιλητής ή ένας σπουδαστής της ανθρώπινης ανάπτυξης ή ένα τηλεπαρουσιαστής, αλλά ήμουν κάποιος που θα μπορούσα να χρησιμοποιήσω κάθε ένα ταλέντο που μου είχε δοθεί, στην υπηρεσία των παιδιών (και των οικογενειών τους).**

Μπορώ να σας πω ότι ήταν εκείνος ο ιδιαίτερος εστιασμός που έκανε όλη τη διαφορά. Μπορώ επίσης να σας πω ότι τίποτε από αυτά δεν ήταν γραμμένο στο πίσω μέρος του διπλώματος του κολεγίου μου. **Είναι ένα θαύμα όταν ανακαλύπτουμε τελικά ποιον είμαστε καλύτερα εξοπλισμένοι για να εξυπηρετήσουμε, όταν μπορούμε να εκτιμήσουμε καλύτερα τη μοναδική ζωή που μας έχει δοθεί.**

Μια ημέρα είχα το προνόμιο να παρευρεθώ σε ένα μάθημα από τον βιρτουόζο δάσκαλο βιολοντσέλου Yo-Yo Ma. Ο Yo-Yo Ma είναι ένας από τους ανθρώπους που εκτιμούμε πιο πολύ τον κόσμο μας. Οι άνθρωποι φαίνεται ότι περπατούν πάντα (με το κεφάλι) πιο ψηλά μετά από μια συνάντηση μαζί του. **Το μόνο πράγμα που είναι μεγαλύτερο από το ταλέντο του είναι η καρδιά του.**

Κατά τη διάρκεια εκείνου του μαθήματος ένας νεαρός άνδρας αγωνιζόταν και πάλευε για να παράγει οπωσδήποτε τον τόνο μιας ορισμένης μελωδίας βιολοντσέλου. Τον έπαιζε ξανά και ξανά και ο Yo-Yo άκουγε με προφανές ενδιαφέρον. Τέλος, ο Yo-Yo είπε, **"Κανένας άλλος δεν μπορεί να κάνει τον ήχο που εσύ κάνεις."**

Εκείνος ο νεαρός άνδρας κοίταξε τον Yo-Yo και έλαμψε.

Τι δώρο που ήταν εκείνες οι λέξεις όχι μόνο σε εκείνο τον βιολοντσελίστα, αλλά σε καθένα που ήταν εκεί.

Κανένας δεν μπορεί να κάνει τον ήχο που εσείς κάνετε.

Λοιπόν, κανένας άλλος δεν μπορεί να ζήσει τη ζωή που εσείς ζείτε. Και παρότι κανένας άνθρωπος δεν είναι τέλειος, έχουμε πάντα την πιθανότητα να (προσ)φέρουμε ό,τι είναι μοναδικό σχετικά με μας για να ζήσουμε με ένα επανορθωτικό (redeeming = αντισταθμιστικό, απολυτρωτικό, ανταποδοτικό) τρόπο.

Πίσω από την καρτέκλα στο γραφείο μου είναι ένα κομμάτι καλλιγραφίας σε πλαίσιο με μια πρόταση από το βιβλίο του Saint Exupery 'Ο μικρός πρίγκιπας' που λέει: **"Αυτό που είναι ουσιαστικό (essential = απαραίτητο) είναι αόρατο στο μάτι".**

Αισθάνομαι ότι όσο πιο κοντά φτάνουμε στη γνώση και τη βίωση της αλήθειας αυτής της πρότασης, τόσο πιο κοντά φτάνουμε στη σοφία (wisdom = σωφροσύνη).

Αυτό που είναι ουσιαστικό για σένα είναι αόρατο στο μάτι; Και ποιοι είναι εκείνοι που σε έχουν βοηθήσει να γίνεις αυτός που είσαι σήμερα;

Καθένας που έχει αποφοιτήσει από ένα πανεπιστήμιο, καθένας που μπόρεσε να διατηρήσει μια καλή δουλειά, είχε τουλάχιστον ένα άτομο - και συχνά πολλά - που πίστεψαν σε αυτόν. Δεν μπορούμε έτσι απλά να είμαστε ικανά ανθρώπινα όντα χωρίς να έχουν επενδύσει / πιστέψει σε μας, με πολλούς διαφορετικούς τρόπους, άλλοι άνθρωποι.

Θα επιθυμούσα να δώσω σε όλους σας ένα αόρατο δώρο ένα δώρο από σιωπή, για να σκεφτείτε για εκείνους που σας θρέφουν στο βαθύτερο μέρος της ύπαρξής σας - καθένα που σας έχει αγαπήσει και ήθελε αυτό που ήταν το καλύτερο για σας στη ζωή. Μερικοί από εκείνους τους ανθρώπους μπορεί να είναι εδώ σήμερα. Μερικοί μπορεί να είναι μακριά, μερικοί μπορεί ακόμη και να είναι στον παράδεισο, αλλά εάν σας έχουν ενθαρρύνει για να έρθετε πιο κοντά σε αυτό που εσείς ξέρετε ότι είναι ουσιαστικό στη ζωή, θα επιθυμούσα να έχουμε ενός λεπτού σιωπή για να τους σκεφτούμε.

Ένα λεπτό: Θα προσέξω το χρόνο.

Ένα λεπτό σιωπής

Για οποιονδήποτε σκεφτόσασταν: φανταστείτε απλά πόσο ευγνώμονες πρέπει να είναι που αυτήν την πολύ ιδιαίτερη στιγμή στη ζωή σας, τους θυμάστε ευχαριστώντας τους με τέτοιο τρόπο.

Ο τρόπος που λέμε "Ευχαριστώ" στο Θεό και ο ένας στον άλλο είναι η μέγιστη δυνατή μορφή εκτίμησης και ευγνωμοσύνης. Στην πραγματικότητα, ο λόγος που δημιουργούμαστε κατ' εικόνα του Θεού είναι για να είμαστε οι αντιπρόσωποι του Θεού σε αυτήν την γη - για να κάνουμε εδώ ότι Θεός θα έκανε - για να φροντίζουμε τη γη και ο ένας τον άλλον όπως και ο Θεός θα φρόντιζε εμάς.

Δεν είναι ποτέ απαραίτητο να κάνετε τίποτα συγκλονιστικό προκειμένου να αγαπήσετε ή να αγαπηθείτε. Το πραγματικό δράμα της ζωής (εκείνο που μετράει πιο πολύ) είναι σπάνια στο επίκεντρο. Στην πραγματικότητα, δεν έχει καμία σχέση με τη νοημοσύνη και τις τιμητικές διακρίσεις και τα φανταχτερά εξωτερικά πράγματα της ζωής.

Αυτό που τρέφει πραγματικά τις ψυχές μας είναι η γνώση ότι μπορούνε άλλοι άνθρωποι να μας εμπιστευθούνε, ότι ποτέ δεν πρέπει να φοβόμαστε την αλήθεια, ότι η βάση της ύπαρξής μας είναι καλή.

Θέλησα να είμαι μαζί σας σήμερα επειδή ξέρω ότι πολλοί από σας μεγάλωσαν με την «τηλεοπτική μας γειτονιά» - μερικοί ως

παιδιά, μερικοί ως γονείς – και είμαι περήφανος για τον τρόπο που έχετε μεγαλώσει.

Προτού πω αντίο και να υποκλιθώ πάλι στο αιώνιο που έχετε μέσα σας, θα ήθελα να σας δώσω τους στίχους ενός από τα αγαπημένα μου τραγούδια της «γειτονιάς». Αυτό το τραγούδι λέγεται:

‘Είσαι εσύ που συμπαθώ’.

Είναι εσύ που συμπαθώ, δεν είναι τα πράγματα που φοράς.

Δεν είναι ο τρόπος που φτιάχνεις τα μαλλιά σου, αλλά είσαι εσύ που εγώ συμπαθώ.

Ο τρόπος που είσαι τώρα, ο τρόπος που είσαι βαθιά μέσα σου. Όχι τα πράγματα που σε κρύβουν. Όχι τα διπλώματά σου...

Αυτά είναι απλά δίπλα σε σένα.

Αλλά είσαι εσύ που συμπαθώ.

Κάθε μέρος σου. Το δέρμα σου, τα μάτια σου, τα συναισθήματά σου, ή παλιά είτε νέα.

Ελπίζω ότι θα θυμηθείς ακόμα και όταν αισθάνεσαι μελαγχολικά, ότι είσαι εσύ που εγώ συμπαθώ, είσαι εσύ, ο εαυτός σου, είσαι εσύ, είσαι εσύ που εγώ συμπαθώ!

Συγχαρητήρια σε όλους σας.

© 2001, Fred Rogers

μετάφραση Δ. Κ. Δανιλόπουλος